
ZEMĚPIS

„Až obejdeš svět, zůstaneš doma“

Charakteristika vzdělávacího oboru Zeměpis

Časové vymezení

Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět

v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně

v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně

Vzdělání v oboru zeměpis

- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění geografickým faktům a jejich zákonitostem a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě
- umožňuje žákům uvědomovat si užitečnost geografických poznatků a jejich aplikací v praktickém životě
- žáci si osvojují i důležité dovednosti – objektivně a spolehlivě pozorovat, vyhledávat informace a orientovat se v dění ve světě,
- vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat závěry, učí se zkoumat příčiny, myslet v souvislostech, klást si otázky a hledat odpovědi, rozvíjí kritické myšlení
- žáci poznávají podstatné souvislosti mezi lidskou společností a stavem přírody, závislost člověka na přírodních zdrojích
- zeměpis objasňuje vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví, dále umožňuje uvědoměle využívat poznání ve prospěch ochrany ŽP a principů trvale udržitelného rozvoje

Zeměpis je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a příroda a navazuje na oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje geografické poznání, které si osvojili žáci 1. stupně základního vzdělávání.

Kromě mezipředmětových vztahů s ostatními předměty z oblasti Člověk a příroda kooperuje dále se vzdělávacími oblastmi Člověk a zdraví, Matematika a její aplikace, Člověk a společnost.

Předmětem se prolínají tato průřezová témata: Environmentální výchova (EV), Osobnostní a sociální výchova (OSV), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS) a Výchova demokratického občana (VDO). Průřezová témata jsou do vzdělávacího oboru zařazena okrajově a aktuálně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělání v předmětu zeměpis vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka ke:

- zkoumání zeměpisných faktů a jejich souvislostí s využitím pozorování
- potřebě klást si otázky, správně je formulovat a hledat adekvátní odpovědi
- kritickému způsobu myšlení vedoucí k ověřování domněnek o zeměpisných faktech více nezávislými zdroji
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných dat pro potvrzení nebo vyvrácení hypotéz
- zapojení se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi lidskou činností a stavem životního prostředí
- jednání preferující hodnoty trvale udržitelného rozvoje

Žák získá klíčové kompetence

- vyhledávat, třídit, propojovat a přiměřeně hodnotit informace a zdroje dat dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů a efektivně je využívat při dalším samostudiu
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o jeho příčinách
- přiměřeně hodnotit geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- kriticky myslet, obhájit a vzít odpovědnost za svá rozhodnutí
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, zapojovat se do diskuse a respektovat názory druhých
- spolupracovat při práci ve skupinách při řešení problémů, ovládat a řídit své jednání
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhodovat v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- ovládat základy praktické topografie a orientace v terénu
- uplatňovat zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení
- využívat digitální technologie, aby si usnadnil práci
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

Strategie učitele

- využívá audiovizuální techniku, názorné pomůcky, pracuje s obrazovým materiálem
- připravuje praktická cvičení, exkurze, terénní cvičení, vytváří časově tematické plány
- vzdělává se ve svém oboru, sleduje nové poznatky, vyhledává informace v tisku, odborné literatuře, na internetu
- provádí autoevaluaci výsledků své práce, ověřuje si efektivnost učení, kriticky hodnotí
- výsledky svého učení a diskutuje o nich
- chválí – prožitek z úspěchu z vlastní činnosti (radost) je nejlepší motivací
- učí kolektivní diskusi, ve skupině vede žáky ke sdělování svých argumentů a jejich obhajobě, vede žáky k práci ve skupinách a dohlíží na rozdělení pracovních rolí, dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru a vybízí je k tomu, učí žáky reprezentovat svoje názory a výsledky práce
- zadává samostatné úkoly a referáty, tím žáky nutí využívat častěji počítače a navštěvovat knihovny
- hodnotí a oceňuje žáky také podle přístupu k práci (ne pouze podle výsledků) a jejich zodpovědnosti
- nabádá k vyhledávání významu cizích používaných slov a dbá na jejich správné používání žáky, učí rozumět a používat schématické záznamy
- vede ke schopnosti hodnotit situaci, přijmout kritiku a provést sebekritiku, vede žáky ovládat a řídit své jednání
- učí děti snášenlivosti a sebeúctě

- nabádá žáky k přemýšlení a aktivnímu podílu na možných změnách v jejich okolí (životní prostředí – úpravy, sběr, ochrana přírody, soužití)
- učí žáky reprezentovat svoje názory a výsledky práce
- vede žáky k ekologickému chování – třídění odpadu, sběr víček, papíru
- připravuje podklady pro projektovou práci
- vyžaduje dokončení zadaných úkolů, vede žáky k zodpovědnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Zeměpis

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy ➤ charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce ➤ aplikuje poznatky o vesmíru a o sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso ➤ orientuje se na hvězdné obloze ➤ rozumí pojmům: planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ postavení Země ve vesmíru 	<p>F – sluneční soustava, skupenství látek</p> <p>Čj – Galaxie x galaxie</p> <p>Př – život ve vesmíru</p> <p>D – stáří kosmu, existence lidstva</p> <p>M – jednotky</p>	<p>rozvoj představivosti a fantazie dětí</p>

<p>tělesa, komety, Galaxie, cizí galaxie</p>		<p>vzdáleností, porovnávání velikosti planet</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země ➤ orientuje se v přírodě podle Slunce ➤ hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi ➤ vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období ➤ vysvětlí podstatu polárního dne a noci ➤ dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu v praxi 	<p>➤ tvar a pohyby planety Země</p>	<p>M – porovnávání rozměrů Slunce, Měsíce, Země</p> <p>F – gravitační síla Země</p> <p>D – vývoj poznání o tvaru Země</p> <p>Ov – kalendář</p> <p>Př – roční období – změny v přírodě, život na Měsíci</p> <p>Čj – 2 významy slova den</p>	<p>Pro žáka v 6. ročníku je velmi těžké pochopit pohyby Země, a proto by měl být důraz kladen na názorné pomůcky</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ glóbus ➤ měřítko glóbu 	<p>M – práce s měřítkem, převody jednotek, poměr</p> <p>Čj – skloňování slova glóbus</p>	<p>Glóbus lze využít i v jiných předmětech</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek ➤ seznámí se se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách ➤ prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky ➤ vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ různé druhy plánů a map, jejich měřítko ➤ obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč) ➤ orientace plánu a mapy vzhledem ke světovým stranám ➤ přepočet vzdáleností ➤ práce s atlasem 	<p>M – práce s měřítkem, převody jednotek, poměr</p> <p>Př – tématické mapy</p> <p>D – tématické mapy</p> <p>Vv – estetická stránka mapy</p> <p>Čj – názvosloví</p> <p>KD – webové portály Mapy.cz, Google.maps.com</p> <p>Zeměpisná vycházka –</p>	<p>Lze zařadit zeměpisnou vycházku, kde žák určuje světové strany podle busoly, kompasu i jinými způsoby, pohybuje se v terénu podle azimutu, vytváří jednoduché náčrtky a plány okolní krajiny</p> <p>K měření vzdáleností využívat i mapy, které žáci potřebují v životě - turistické mapy, plán Brna</p>

		práce s mapou, orientace v krajině	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbusu i mapě absolutní (matematickou) geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi ➤ vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi ➤ dokáže stanovit místní čas ➤ rozumí pojmům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová mez 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ poledníky ➤ rovnoběžky ➤ zeměpisné souřadnice ➤ zeměpisná síť ➤ určování absolutní (matematické) geografické polohy ➤ určování časových pásem 	<p>M – polokružnice, určování času</p> <p>Ov – režim dne – časová pásma</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem krajinná sféra ➤ orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry ➤ rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry ➤ objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů ➤ posuzuje zemský povrch - reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností ➤ s porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ krajinná sféra Země a její složky ➤ pevninské a oceánské tvary zemského povrchu ➤ význam jednotlivých přírodních složek na Zemi 	<p>Př - vznik krajinných sfér,</p> <p>endogenní, exogenní děje, horniny a nerosty, rozmístění fauny a flóry na Zemi, rozmanitost organismů, živá složka půdy, člověk v různých životních podmínkách, ekosystémy, fotosyntéza</p> <p>Čj – četba, synonyma –</p>	<p>Žák by měl být dostatečně motivován k poznávání krajinné sféry naší planety, měl by pochopit potřebnost poznání přírodních podmínek pro život člověka</p>

<p>oběh vzduchu v atmosféře</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je ➤ pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště ➤ seznámí se s rozložením vody na Zemi ➤ porozumí a vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže ➤ popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, rozumí pojmem mateční hornina, humus, eroze půdy ➤ vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě ➤ objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce ➤ vymezí geografická šířková pásma na Zemi ➤ seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí 		<p>podnebí, klima</p> <p>F – teplota, tlak, hustota, změny skupenství</p> <p>Ov – šetření vodou, čistota ovzduší</p> <p>M – nadmořská výška</p> <p>D – časová představa o pohybu kontinentů</p> <p>Vv – tvorba projektu</p> <p>KD – Internet – zdroj informací, tvorba projektu</p> <p>ENV – klimatické změny, ekosystémy, význam vody, kvalita ovzduší, podmínky pro život</p> <p>EGS – propojení složek přírodní sféry, oteplování, rozšiřování</p>	
---	--	---	--

		<p>pouští</p> <p>OSV – zájem o okolí, rozvoj kritického myšlení, řešení problémů</p> <p>Projekt – geografická šířková pásma – vegetační pásy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí geografickou polohu jednotlivých oceánů, světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a v podnebných páslech ➤ porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů ➤ popíše a srovnává při interpretaci obecně zeměpisných map členitost a typické znaky přírodních poměrů jednotlivých oceánů, světadílů ➤ charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů ➤ seznamuje se s ekologickou problematikou moří a oceánů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ absolutní (matematická) a relativní geografická poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry oceánů, světadílů 	<p>M – výsečové diagramy</p> <p>D – objevné cesty</p> <p>Př – vliv geografické polohy na život ve světadílech a v oceánech, ekologické katastrofy, využití oceánů</p> <p>ENV – podmínky života na Zemi, ekologická problematika oceánů</p> <p>EGS – využití oceánů</p>	<p>Žáci by měli využívat různé zdroje poskytující obrazovou dokumentaci</p>

		MDV – aktuality	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti ➤ uvede význam Arktidy a Antarktidy ➤ seznámí se s globálními problémy, které z nich hrozí ➤ posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí 	➤ Zeměpis světadílů – polární oblasti	D – dobývání pólů Př – fauna, flóra M – rozbor klimatodiagramu Čj – četba ENV – klimatické změny, podmínky života EGS – oteplování, mezinárodní spolupráce a výzkum MDV – aktuální stav MKV – spolupráce mezi národy OSV - spolupráce	problémové úkoly: Proč lidé dobývají polární oblasti? Proč je přísně chráněná? Čím mohou být ohroženy? Kdo se může dostat do polárních oblastí?
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí ➤ provede regionalizaci v jednotlivých 	➤ Zeměpis světadílů – Afrika, Austrálie a Oceánie - poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní	D – nejstarší osídlené oblasti, historie jednotlivých území,	- žáci sami shromažďují obrazovou dokumentaci k jednotlivým

<p>světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů</p> <p>➤ vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států jednotlivých oblastí</p>	<p>zdroje, obyvatelstvo a hospodářství</p>	<p>kolonizace- otroctví, význam zemědělství v historii, vývoj obchodu</p> <p>Ov- lidská práva, vzdělání</p> <p>Rv – životní styl</p> <p>Př – podmínky života na Zemi, nerostné suroviny, podmínky pro zemědělství</p> <p>M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel</p> <p>Cj – různá písma, pozdrav v cizím jazyce</p> <p>Vv – tvorba pexesa, kvarteta</p> <p>ENV – využívání přírodních zdrojů – vyčerpatelnost, životní podmínky pro osídlení, možnost ohrožení podmínek pro život</p>	<p>světadílům, tvorba koláží</p> <p>- efektivní jsou stolní hry – domino, pexeso, kvarteto – lze zhotovit při výtvarné výchově</p>
---	--	--	--

		<p>EGS – mezinárodní spolupráce, organizace, globalizace – nadnárodní firmy, výrobky na pultech obchodů, možnost života v jiných státech světa</p> <p>MDV – aktuality</p> <p>MKV – tolerance, rasismus, xenofobie, diskriminace</p> <p>OSV – demokratický způsob řešení konfliktů, mezilidské vztahy, řešení problémů, poznávání lidí</p> <p>VDO - dodržování lidských práv</p> <p>a svobod, forma vlády, principy demokracie</p> <p>KD – webové portály, slepé mapy</p>	
--	--	--	--

➤ zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky, a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	➤ opakování		
--	-------------	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Zeměpis

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů ➤ vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města ➤ vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, 	<p>Zeměpis světadílů – Amerika, Asie, Evropa</p> <p>Amerika - fyzickogeografická sféra</p> <p>Amerika – socioekonomická sféra,</p>	<p>Př – lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ podrobněji se seznámí se státy střední Evropy ➤ - zaměří se na mezinárodní organizace, ve kterých je ČR členem

<p>v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s mezinárodními organizacemi ➤ vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech ➤ dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí 	<p>regionalizace, char. států</p> <p>Amerika – charakteristika států</p> <p>Asie – fyzickogeogr. + socioekonomická charakteristika</p> <p>Asie – regionalizace, státy</p> <p>Evropa – fyzickogeogr. + socioekonomická charakteristika</p> <p>Evropa – regionalizace, státy</p>	<p>hlad, HIV</p> <p>D – nejstarší osídlené oblasti, vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce – významné technické objevy, průmyslový pokrok, význam zemědělství v historii, význam objevných plaveb, obchod s cizími zeměmi v minulosti, rozvoj služeb, kláštery a univerzity jako centra vzdělanosti v minulosti</p> <p>Ov – lidská práva, pokrok lidstva, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka, zdravý životní styl</p> <p>Rv- rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa – city x slum</p> <p>Cj – základní</p>	
--	--	---	--

		<p>konverzační témata, pozdrav v cizích jazycích, zdroj informací</p> <p>M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy</p> <p>Ch – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, složení výfukových plynů, katalyzátory</p> <p>F – typy elektráren, rychlost dopravních prostředků</p> <p>Pč – suroviny pro přípravu pokrmů</p> <p>KD – webové portály, slepé mapy, prezentace – evropská města</p>	
--	--	---	--

		Projekty: Erby států Evropy Exkurze: Zahraniční zájezd	
➤ zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky, a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	opakování		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Zeměpis

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty	Poznámky
-------------------	-------	---	----------

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ určí absolutní geografickou polohu České republiky ➤ vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií ➤ porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států ➤ popíše s pomocí obecně zeměpisných a tématických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo ➤ zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ absolutní geografická poloha (poloha v zeměpisné síti), relativní geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry České republiky 	<p>Př – geologická stavba, ochrana přírody</p> <p>M – porovnávání rozlohy</p> <p>F – atmosférické prvky</p> <p>KD - ochrana přírody, prezentace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice ➤ vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory ➤ srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva České republiky se sousedními státy ➤ vyhledá aktuální demografické údaje týkající se své obce, zpracovává je, vyhodnocuje a pokouší se o prognózu dalšího vývoje 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky 	<p>Český jazyk – nářečí</p> <p>M – hustota obyvatelstva</p> <p>Př - vliv osídlení na krajinu</p> <p>D - vznik prvních měst, vývoj urbanizace</p> <p>KD – vyhledávání informací ve</p>	

		statistických ročenkách	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává předpoklady, ➤ rozmístění a perspektivu ➤ hospodářských aktivit ➤ v České republice ➤ hospodářství České republiky charakterizuje po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod ➤ zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozmístění hospodářských činností České republiky 	<p>Ch – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie</p> <p>D – historie průmyslu</p> <p>Př- obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl,</p> <p>F – typy elektráren</p> <p>KD – využití jízdních a letových řádů, zájezd po ČR, prezentace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice, ➤ charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů a porovnává jejich hospodářskou ➤ funkci a vyspělost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ regiony České republiky 	<p>D – historie regionů</p> <p>Ch – průmysl regionů</p> <p>Čj – významné osobnosti</p> <p>M – práce s daty</p> <p>Př - krajina, stav přírody</p>	

		Exkurze: Průmyslový závod prostředí, krajiny	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zjistí historii, statistické údaje vztahující se k obci ➤ popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu a jejich možné perspektivy ➤ pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu 	➤ místní region České republiky	D – historie regionu Ch – průmysl regionu Čj – významné osobnosti M – práce s daty KD – můj domov	
➤ zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky, a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	➤ opakování		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Zeměpis

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ pracuje aktivně s tématickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku➤ rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech➤ orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele➤ popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací➤ určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství➤ porovnává a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství	<p>➤ společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa</p>	<p>Př – lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, podvýživa, hla, HIV</p> <p>D – nejstarší osídlené oblasti, zvyšování tempa růstu</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu ➤ uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje 		<p>obyvatelstva od 19. st. – demografická revoluce, vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce – významné technické objevy, průmyslový pokrok, význam zemědělství v historii, vývoj dopravy, význam objevných plaveb, obchod s cizími zeměmi v minulosti, rozvoj služeb, kláštery a univerzity jako centra vzdělanosti v minulosti</p> <p>Ov – lidská práva, pokrok lidstva, konzumní způsob života, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka, volba</p>	
---	--	--	--

		<p>povolání, zdravý životní styl</p> <p>Rv- rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa – city x slum</p> <p>Cj – základní konverzační témata, pozdrav v cizích jazycích, zdroj informací</p> <p>M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy</p> <p>Ch – chemizace v zemědělství – vliv na přírodu, kvalitu potravin – vitamíny, využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, složení</p>	
--	--	--	--

		<p>výfukových plynů, katalyzátory</p> <p>F – parní stroj, typy elektráren, jaderná reakce, rychlost dopravních prostředků</p> <p>PČ – suroviny pro přípravu pokrmů</p> <p>KD – cestovní kancelář</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se na politické mapě světa ➤ uvede aktuální počet států současného světa, vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy ➤ rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, ➤ státního zřízení a formy vlády, správního členění ➤ uvádí příklady různé míry demokracie ve světě ➤ lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě ➤ uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ státy světa, ➤ hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení 	<p>M – zpracování statistických údajů</p> <p>Ov- státní zřízení, forma vlády, principy demokracie, náboženství, národnostní menšiny, příčiny válek, možnosti řešení konfliktů, mezinárodní spolupráce</p> <p>D – vznik států v</p>	

		<p>minulosti, vývoj počtu států</p> <p>Př – vliv přírodních podmínek na osídlení</p> <p>Cj – zdroj informací</p> <p>MDV – aktuality, zdroj informací</p>	
<p>➤ vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení</p>	<p>➤ globální problémy současného světa</p>	<p>Př – podvýživa, hlad, AIDS, kyselá dešť, oteplování, ekologické katastrofy, rozšiřování pouští, vyčerpávané nerostné suroviny, kácení tropických deštných lesů, fotosyntéza</p> <p>Ch – skleníkový efekt, kyselá dešť, složení atmosféry, ozón,</p>	

		<p>oteplování, výfukové plyny, ropné havárie, nerostné suroviny, jiné zdroje energie, pitná voda – znečištění</p> <p>D – rozvoj společnosti, změny krajiny, života lidí v průběhu času</p> <p>F – alternativní zdroje energie, rozvoj techniky</p> <p>Ov – mezinárodní spolupráce, pokrok lidstva, šetření surovinami</p> <p>KD - globální problémy - prezentace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady ➤ posuzuje působení přírodních krajínotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností na krajinu a na životní prostředí ➤ zhodnotí jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ krajina – prostředí, typy krajin ➤ společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na životní prostředí 	<p>Př – životní prostředí, ekologie, vliv prostředí na zdraví lidí, život v přírodní a kulturní krajině</p>	

<p>působí dlouhodobě v prostoru a v čase na krajinu a životní prostředí, uvede kladné a záporné příklady</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni ➤ navrhne možná řešení problematiky životního prostředí ➤ provede prostorové rozmístění hlavních ekosystémů ➤ porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj 			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu ➤ využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem a s dalšími materiály při vyhledávání informací ➤ aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ cvičení a pozorování v terénu v místní krajině – orientační body, pomůcky a přístroje, světové strany, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů, panoramatické náčrtky, schématické náčrtky pochodové osy ➤ ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí 	<p>M – měřítko, poměr</p> <p>CH – živelné pohromy, chemické složení bojových plynů</p> <p>Př – příroda v místní krajině – stav, ochrana, ohrožení zdraví a života člověka</p> <p>Vv – náčrtky, plánky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky, a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ opakování geografického učiva na základní škole 		